

Seni Kargo ile Getirdiler Yavrucuğum

Bu ayki bültenimizde, günümüzde halen iki yetişkin arasında konuşulması en zor ve mahrem olan **cinsellik** kavramını ele almak istedik. Bu kavramı konu edinmemizin sebebi konuşulmasının zorluğunun yanı sıra cinsel kimlik gelişiminin çocukların sağlıklı birer yetişkin olabilmeleri için oldukça önemli bir gelişim alanı olmasıdır.

Yetişkin dünyasında bile hal böyleyken söz konusu **cinsel eğitim** olduğunda ebeveynler ne yapacaklarını ve ne söyleyeceklerini bilemez hale gelebilmektedirler. Aslında farkında olmadan çocuklar doğdukları andan itibaren, alt temizleme, tuvalet eğitimi, banyo yapma, kıyafet değiştirme gibi birçok süreçte karşılaştıkları tutum (ceza, yasaklama, ayıplama, yok sayma, hoşgörü, bilgilendirme, saygı) ve tavırlar ile cinsel eğitim almaya başlamaktadırlar. Farkında olmadan yapılan aktarımlar çocuğun cinsel kimlik ile ilgili bilgilerinin temelini oluşturmaktadır. Böylece daha anne karnındayken belirlenmiş olan cinsel kimlik, dolaylı ve doğrudan öğrenilen bilgilerle yaşam boyu gelişmeye ve olgunlaşmaya devam etmektedir.

Cinsel eğitimin temelini mahremiyet eğitimi oluşturmaktadır. Mahremiyet eğitimi “duyguların yönetimi” eğitimidir. Çocuğun erken yaştan itibaren tanışacağı her türlü duyguyu yönetebilmesi için ona yardımcı olmaktır. Bu kapsamda çocuğun tanışacağı son duygu, “cinsellik”tir. Ebeveynin görevi çocuğun, yetişkinliğe doğru adım atarken hissedeceği bu duyguyu nasıl yöneteceğini doğru bilgilendirme ve yargılama, utandırma, kızma gibi tutumlardan uzak durarak öğretmektir. Doğru verilmiş cinsel eğitim, çocuğun kendini korunaklı kılmasına ve kişiliğinin oluşmasına katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda siz velilerimizin çocuklarınız tarafından sorulacak sorulara karşı önceden hazırlıklı olmanızı önemsemekteyiz. Neyi, nasıl anlatacaklarını önceden planlamış ebeveynlerin süreci daha kolay yönetebildikleri ve çocuklarının cinsel kimlik gelişimlerine daha fazla katkı sağladıkları bilinmektedir.

Çocuklara Cinselliği Anlatmak... Ama Nasıl?

- Cinsellikle ilgili bilgiler erken çocukluk döneminde verilmeye başlanmalıdır. Ancak bu zamanın geçmiş olması artık bu konuyu konuşmak için geç kaldığınız anlamına gelmemektedir. Çocuklara cinsellikle ilgili bilgi verme zamanını, bu konularda soru sormaya başladıkları zaman olarak tanımlamak doğru olacaktır.

- Çocuğunuz konuşmak istediğinde mutlaka müsait ortam oluşturmalsınız. Geçirtmeniz veya bu konuları konuşmanın ayıp olduğunu ifade etmeniz çocuğunuzun hem merakının artmasına hem de yanlış kaynaklardan olumsuz bilgiler edinmesine neden olabilir. Ancak o anda ne söyleyeceğinizi bilemediğinizde dürüst bir şekilde “Bunu nasıl anlatacağımı bilemiyorum, bugün araştırırım, yarın konuşalım.” diyebilirsiniz.
- Çocuğunuza karşı açık ve dürüst olmanız, çocuğunuzun da size karşı açık ve dürüst olmasını kolaylaştırır.
- Verdiğiniz bilgiler mutlaka doğru ama çocuğunuzun anlayabileceği düzeyde olmalıdır. Örneğin ilk çocukluk çağında “Bebekler nereden gelir?” sorusuna “Bazen anne ile baba birbirlerine sevgiyle sarılırlar. Bu sarılma özel bir anne baba sarılmasıdır. Bebek ancak bundan sonra olabilir.” şeklinde bir açıklama yapabilirsiniz. Çocuğunuz 8 yaşını geçmiş ise babanın vücudundan bir tohumun annenin içindeki bir yumurtayla birleştiği ve bunun bebeği oluşturmaya başladığını söyleyebilirsiniz.
- Henüz çocuğunuzun merak etmediği konuları açıklamamaya özen göstermelisiniz. Çocuğunuzun ihtiyacından fazla bilgi kafasındaki soru işaretlerini artırıp korku ve kaygı duymasına neden olabilir. Bu nedenle çocuğunuzla cinsellik hakkında konuşmaya başlarken tam olarak neyi öğrenmek istediğini netleştirmelisiniz. Örneğin “Sordukların hakkında şu anda ne bildiğini anlatır mısın?” diye sorabilirsiniz. Böylece gereksiz tekrarlardan uzak durmuş ve varsa çocuğunuzun sahip olduğu ön yargılar veya yanlış bilgiler fark etmiş olursunuz.
- Çocuklar aldıkları cevapları kendi zihin süzgeçlerinden geçirip sindirene kadar aynı şeyi tekrar tekrar sorabilirler. Bu duruma hazırlıklı olunmalı ve durum doğal karşılanmalıdır. Sorularına gerekli açıklamaları yaptıktan sonra “Bilmek istediğin başka şey var mı?” diye sorulması çocuğun sorularını daha rahat sormasını sağlayacaktır.
- Cinsellikle ilgili konuşmanın yapılış şekli çocuğunuzun cinsellik algısını etkileyecektir. Bu yüzden konuşmanın doğal ve utanma duygusu yaratmadan geçmesine dikkat edilmelidir. Ayrıca konunun evlilik ve aile hayatıyla, sevgi ve sadakatle bağlantısı da anlatılmalıdır.
- Cinsel eğitim kapsamında erken çocukluktan itibaren her bireyin bedeninin kendine özel olduğu ve özellikle iç çamaşırlarımızın kapattığı bölgelerin daha özel bölgelerimiz olduğu bilgisi vurgulanmalıdır. Bu bilincin oluşması için anne, baba haricindeki aile büyüklerinin de bu bilince uygun hareket etmesi ve özel bölgelere temas etmemeye özen göstermesi gerekmektedir.

İlkokul yaş döneminde cinsiyet farklılıkları ve özel bölgeler ile ilgili bilgi ve farkındalığın artmasıyla beraber özel bölgelerimiz olarak öğretilen cinsel organ isimleri çocukların ilgisini çekmektedir. Çocukların birbirleriyle iletişimlerinde içerisinde zaman zaman “pipi, popo, meme” gibi kelimeleri söyledikleri, bedensel temasa yönelik uygunsuz şakalar yapabildikleri gözlemlenmektedir. Bu kelimeleri ifade etmelerine karşı ne kadar tepkisel davranılır ise çocuklar o kadar fazla söylemeye ilgi duymaktadırlar. Bu durumda ifade ettikleri kelimelerin bacağımız, kolumuz gibi vücudumuza ait bölümler olduğu ve birbirlerine söylemelerinin anlamsız olduğunu vurgulamanız doğru olacaktır. Bedensel temasa yönelik şakaların ise başkalarını rahatsız edebileceğini ve incitebileceğini anlatmalısınız.

- Diğer yandan argo veya küfür denilen kelimelerin de ilkokul çağında öğrenilmeye ve söylenmeye başlandığı gözlemlenmektedir. Genellikle çocuklar, bu kelimelerin anlamlarını bilmeden çevrelerinden duydukları şekliyle tekrar etmek istemektedirler. Bu durum ile karşılaştığınızda çocuğunuza bu kelimenin kullanımının neden uygun olmadığını anlatabilir, telaffuz ettiği kelimeyi hangi sebeple söylüyor ise alternatif bir kelime seçebilirsiniz. Tabii ki benzer kelimeleri ebeveynlerin kullanmayarak model olması da oldukça önemlidir.
- Çocuğunuza sağlıklı bir cinsel eğitim vermek için gerekli bilgiye ve donanıma sahip olmadığınızı hissediyorsanız çocuğunuzun yaşına uygun hikâye kitaplarından faydalanabilirsiniz. Çocuğunuza ne kadar ve nasıl bilgi vermenin uygun olacağını araştırabilirsiniz.
- Yararlanabileceğiniz kaynaklar:
 - Adım Adım Çocuklarda Cinsel Eğitim, Adem Güneş.
 - Ben Nereden Geldim, Peter Mayle.
 - Çocuğun Cinsel Eğitimi/Anne Ben Nasıl Doğdum, Necla Tuzcuoğlu-Semai Tuzcuoğlu.
 - Bedenim Bana Ait!, Alman Aile Planlaması, Cinsel Pedagoji ve Danışmanlık Cemiyeti (Çevirmen Kâzım Özdoğan).
 - 7-9 Yaş Çocuklar İçin Cinsel Bilgiler, Isabelle Fougere (Çevirmen Fırat Yenici).
 - 10-13 Yaş Çocuklar İçin Cinsel Bilgiler, Isabelle Fougere (Çevirmen Fırat Yenici).

Psk. Burcu Özkök

Okan Koleji İlkokul Rehber Öğretmeni